IN MEMORIAM

Dr. H. J. Veth

door

Jhr. Dr. Ed. Everts.

Met portret.

De Nederlandsche Entomologische Vereeniging heeft wederom het afsterven te betreuren van een harer oudste en meest verdienstelijke leden.

Als oud vriend gevoel ik mij geroepen om enkele woorden aan zijne nagedachtenis te wijden.

Dr. Huibert Johannes Veth werd op 23 Februari 1846 te Amsterdam geboren, als zoon van den wel bekenden, lateren Leidschen hoogleeraar, wijlen Prof. P. J. Veth. Na gymnasiale opleiding genoten te hebben en zijne studiën aan de Rijksuniversiteit te Leiden te hebben voltooid, verkreeg hij aldaar in 1879 den graad van Doctor in de Wis- en Natuurkunde, op een proefschrift, getiteld: „Overzicht van hetgeen, in het bijzonder door Nederland, gedaan is voor de kennis der Fauna van Nederlandsch Indië". Wijlen Prof. Emil Selenka was zijn leermeester, hij kwam dus uit een goede school.

Den inhoud dezer dissertatie, na vele jaren, herlezende, trof mij de degelijkheid der bewerking en de schat van gegevens, die voor de kennis der Fauna van Nederl. Indië, tot het jaar 1879, van blijvend belang zullen zijn.

Reeds op jeugdigen leeftijd, in 1868, als philos.-candidaat, werd VETH tot leeraar in de natuurlijke historie aan het Gymnasium en de Hoogere Burgerschool 5-jar. c. en later ook aan de H. B. S. voor meisjes te Leiden aangesteld, welke betrekkingen hij in 1872 verwisselde voor die aan de H. B. S. 5-j. c. te Rotterdam, als opvolger van den tot hoogleeraar aan de Groningsche Universiteit benoemden Dr. H. J. VAN ANKUM; later werd aan hem ook opgedragen het leeraarschap aan het Erasmiaansch Gymnasium aldaar.

Hoezeer VETH aan zijne leerlingen belangstelling voor de natuur wist op te wekken, zouden zij beter dan door mijne woorden weten te bevestigen. Door zijne zorgen waren beide inrichtingen van rijke onderwijscollecties voorzien.

Na in 1897 om gezondheidsredenen zijn pensioen aangevraagd te hebben, vestigde hij zich in 1899 in Den Haag, waardoor de samenwerking met wijlen Mr. A. F. A. LEESBERG en mij aanmerkelijk vergroot werd.

Was VETH een veelzijdig ontwikkeld natuurvriend, zijn lievelingsstudie was de Entomologie en speciaal de beoefening der Coleoptera.

Sedert 1864—65 was hij lid van onze vereeniging.

Onze kennismaking dagteekent, evenals met LEESBERG, van het jaar 1870 aan de Leidsche Academie. Wij vormden in Den Haag een coleopterologisch drietal, dat alle krachten wijdde aan de vermeerdering onzer kennis der Nederlandsche Coleoptera. Heel wat excursies, vooral langs de kuststreek en op de landgoederen Ockenburg en Meer-en-Bosch bij Loosduinen, alsmede de telken jare terugkeerende tochten in de verschillende provinciën van ons land, brachten het materiaal aan, waardoor onze keverfauna zoo zeldzaam rijk bleek te zijn. Ook op zijne vele reizen, naar Duitschland, Frankrijk, de Alpen, Italië, Sicilië, Dalmatië, Croatië, Hongarije, Bosnië, Montenegro, Corsica, Algerië, Tunis en Tripoli werden de zeldzaamste Coleoptera verzameld en, dank zijne vrijgevigheid, heeft schr. dezes ook veel interessants daarvan gekregen.

In 't bijzonder beijverde VETH zich om zijn kennis der exotische Coleoptera te vermeerderen. Vooral de Oostindische keverfauna is in zijne collectie rijk vertegenwoordigd en

mogen wij het Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden geluk wenschen, dat zijne belangrijke verzamelingen aldaar ondergebracht worden; een gedeelte der boekerij is voor de bibliotheek der Ned. Entom. Ver. bestemd.

Aan meerdere instellingen van wetenschap werden belangrijke legaten vermaakt; ook onze Vereeniging aanvaardde met dankbaarheid zulk een bewijs van belangstelling en mildheid.

Heeft VETH vele nieuwe, nog onbeschrevene soorten aan de wetenschap doen bekend worden, zijne nauwgezetheid en bescheidenheid deden hem niet licht besluiten tot eene beschrijving van het materiaal over te gaan; dit werd meestal aan de vele bekende specialiteiten, waarmede hij in levendig verkeer was, overgelaten. Eenige tropische soorten werden naar hem genoemd.

Toen in de jaren 1898—1903 mijn werk „Coleoptera Neerlandica" voltooid was, kon ik met voldoening neerzien op de groote nauwkeurigheid waarmede VETH, vier jaren achtereen, de laatste revisie der drukproeven voor mij had nagezien, een tijdroovend, inspannend werk, dat door mij met erkentelijkheid herdacht wordt.

Zoo was hij ook als penningmeester der Ned. Entom. Ver.; wij verliezen dan ook in hem een zeer conscientieus collega, die de financieele middelen met zorg wist te beheeren.

Op de maandelijksche winterbijeenkomsten van entomologen, uit Den Haag, Rotterdam en Leiden, was VETH steeds aanwezig en altijd werden wij vergast op de bezichtiging van zeldzame Coleoptera uit onzen Oost; vooral was zulks het geval wanneer wij bij hem, in zijn studeerkamer, vergaderden.

Ook als lid van het bestuur der Maatschappij „Diligentia" in Den Haag was VETH een trouw comparant. De afdeeling 's-Gravenhage van de Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging benoemde hem in 1909 tot eerelid, nadat hij van 1905—1909 het voorzitterschap bekleed had; sedert 1885 was hij Lid-Directeur en na 1906 Lid-consultant van het Bataafsch Genootschap te Rotterdam.

Wijzen wij op zijne verdiensten als entomoloog en collega,

als mensch werd VETH in meerdere kringen gewaardeerd om zijn helder oordeel en groote bescheidenheid.

In Juni 1916, toen de Zomervergadering der Ned. Ent. Ver. te Zwolle plaats vond, maakte VETH, nog vol energie, de excursies bij Ommen mee en zeker had niemand kunnen vermoeden, dat reeds in September daaropvolgend de eerste verschijnselen zich openbaren zoudén van de kwaal, waaraan hij, na een jaar lijden, op 10 Augustus 1917, overleed.

Wij brachten hem bij de crematie op Westerveld in gedachte een laatsten groet. Zijn nagedachtenis zal in onze entomologische annalen en bij zijne vrienden en bekenden steeds bewaard blijven.